

1. Obiekt

Kościół parafialny p.w. św. Mikołaja

2. Czas powstania

XIV wiek

3. Miejscowość

Ł A J S Y

4. Adres Łajsy

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo Elbląg

gmina Pieniężno

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Layos

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo Olsztyn

powiat Braniewo

8. Właściciel i jego adres

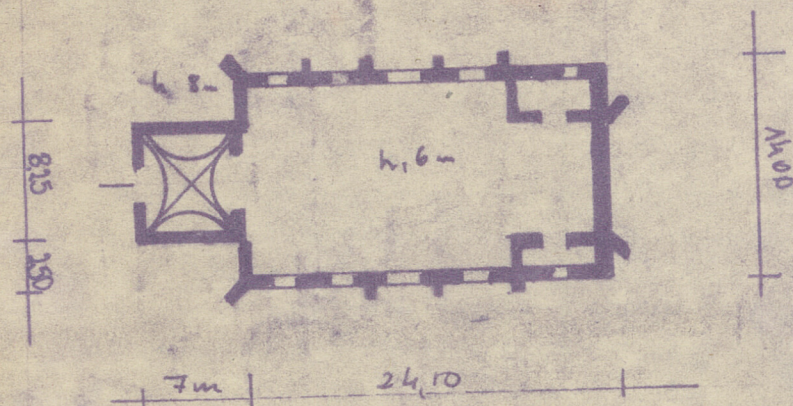
Parafia Rzymsko-Katolicka
w Pieniężnie

9. Użytkownik i jego adres

Parafia Rzymsko-Katolicka w
Pieniężnie - Kościół w Łajdach

10. Rejestr zabytków

Nr. 653/67 Olsztyn data 12.10.1967r.

autor zdjęć **T. Raczewski**
data wykonania
miejsce przechowywania negatywów

Łajsy otrzymały lokację 5.V.1304 r. od Kapituły Warmińskiej, która udatowała także kościół ~~parafialny~~ parafialny. W drugiej połowie wieku XIV wystawiono kościół gotycki, z którego częściowo zachowały się mury. Wieża kościoła pochodzi z lat 1731-1743, główny ołtarz z pierwszej połowy XVIII wieku. Przy końcu XIX wieku kościół został częściowo przebudowany.

Kościół murowany z cegły na podmurówce z kamienia, orientowany, jednonawowy na rzucie prostokąta, od wschodu prezbiterium neogotyckie - wydzielone zamknięte ścianą prostą. Po obu stronach prezbiterium zakrystie.

Na osi zachodniej kościoła kwadratowa wieża. Wieża pięciokondygnacyjowa kryta czterospadowym dachem z cebulastym hełmem - wieża i hełm kryte gantem.

Kościół oskarpowany. Szczyt wschodni kościoła podzielony sześcioma lizenami zakończonymi sterczynami. Szczyt zachodni częściowo wtopiony w ścianę wieży. Wieża na całej wysokości rozczłonowana blendami zamkniętymi górami półkuliście.

Otwory okienne prostokątne zamknięte łukiem ostrym. Pod okapem pasmo płaskiego gzymsu wieńczącego.

Kościół kryty dwuspadowym dachem i dachówką karpiówką. Na kalenicy dachu umieszczona ośmioboczna sygnaturka zwieńczona stożkowym dachem. W nawie kościoła sklepienie kolebkowe sfazowane, w wieży kościoła sklepienie neogotyckie.

Drzwi frontowe w wieży kościoła dwuskrzydłowe umieszczone we wnęce zamkniętej łukiem ostrym. Więźba dachowa drewniana konstrukcji krokwiowo-płatwiowej wzmocniona stolcami i jętkami.

Kościół otacza mur wzniesiony z kamienia polnego i cegły.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
3540 m ³	616 m ²	sakralne	sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
		Gnijące gontowe pokrycie dachu na wieży kościoła - zawilgocenie wnętrza.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			
15.VII.1979 r. Wskazana szybka zmiana pokrycia dachu na wieży oraz uzupełnienie pokrycia dachu kościoła.			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Archiwum Diecezji Warmińskiej w Olsztynie Acta Visitationis 7 s 104, 24 101,
- Codex Diplomaticus Warmiensis T I Mainz 1860 s 224, 304, 312, 315
- Scriptores Rerum Warmiensium T I s 429

22. Bibliografia

- A. Boetticher, Die Bau - und Kunstdenkmäler der Provinz Ostpreussen T IV s 173
- G. Dehio, Handbuch der deutschen Kunstdenkmäler Deustschordenland Preussen - München - Berlin 1952 s 179

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

mgr W. Chruszczyńska

15.VII.1979 r.

PKZ Olsztyn

26. Sprawdził